

УНИВЕРЗИТЕТ „УНИОН-НИКОЛА ТЕСЛА“ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА ПОСЛОВНЕ СТУДИЈЕ И ПРАВО У БЕОГРАДУ

ДАТУМ 22.05.2020.

Наставно-научном већу Факултета
Сенату Универзитета

На основу одлуке Наставно-научног већа број 161/20 од 12.03.2020. године именовани смо у Комисију за оцену докторске дисертације докторанда Владана Станковића под називом: „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања“,

Комисија у саставу:

1. проф. емеритус др Живота Радосављевић, Факултет за пословне студије и право Универзитета „Унион-Никола Тесла“ у Београду - председник,
2. проф. др Милан Милошевић, Факултет за пословне студије и право Универзитета „Унион-Никола Тесла“ у Београду - ментор,
3. проф. емеритус др Давид Дашић, Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент Бања Лука – члан,
4. проф. др Жељко Симић, Факултет за пословне студије и право Универзитета „Унион-Никола Тесла“ у Београду – члан.

подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ
О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Општи подаци о кандидату

Докторанд Владан Станковић рођен је 15.04.1976. године у Алексинцу, где је завршио основну школу. Средњу школу је завршио у Нишу, а потом је уписао студије на Правном факултету Универзитета у Нишу. После стеченог звања правника на Правном факултету у Нишу, запослио се у Центру за социјални рад општине Алексинац на пословима правника за заштиту деце без родитељског старања и деце са сметњама у развоју. Био је учесник више семинара, панел дискусија и пројеката у сарадњи са невладиним сектором, од којих издвајамо програм Републичког завода за социјалну заштиту „Школа животних вештина – програм обуке професионалаца за процену и припрему особа са сметњама у развоју за што самосталнији живот у најмање рестриктивном окружењу“.

Школовање је наставио на Факултету за образовање дипломираних правника и дипломираних економиста за руководеће кадрове (сада: Факултет за пословне студије и право), где је стекао звање дипломирани правник. На истом факултету кандидат је завршио постдипломске академске студије и, након успешне одбране мастер рада на тему „Европска унија – развој, структура и правни акти“, стекао звање дипломирани правник – мастер (мастер правник). У својству координатора, сарадника у настави и асистента на Факултету за пословне студије и право, кандидат је запослен од 2008. године. Два пута биран је за председника и једном за члана Управног одбора А.Д. „Бетоњертка“ Алексинац у поступку реструктурирања, у периоду када друштво постиже значајне резултате. У међувремену је учествовао у различитим научним пројектима и објавио више радова на међународним и домаћим научним и стручним часописима и конференцијама, од којих су неки побројани у даљем тексту. Поред тога, учествовао је у припреми студената за национално такмичење у области Међународног хуманитарног права „МООТ COURT“, које је организовао Црвени крст Србије уз помоћ Међународног комитета Црвеног крста и амбасаде Швајцарске у Србији, у припреми студента за такмичење у симулацији суђења „Осуди дискриминацију“ у организацији Повереника за заштиту равноправности уз подршку Фондације за отворено друштво, као један од реализатора Правне клинике за кривичноправну област у организацији Факултета за пословне студије и право, као и у другим облицима ваннаставних активности.

2. Објављени радови и истраживачка делатност

Поред радног искуства у Центру за социјални рад и учешћа у наставном и научном раду на Факултету за пословне студије и право, докторанд Владан Станковић објавио више радова (самостално или у коауторству) у домаћим и међународним часописима и активно учествовао на бројним међународним научним и стручним конференцијама. Осим тога, кандидат је активно учествовао (или учествује) у више интердисциплинарних научно-истраживачких пројеката: „*Legal position of the ombudsman in transition countries – between the need and the process of overnorm*“, Број пројекта: ФП ДХ/ПР-М/1019-04-20/2020., Факултет за пословне студије и право, Београд, Омбудсман Републике Србије; „*Upravljanje krizom pandemija Covid 19 – nemedicinski pristup*“, Број: ФП ДХ/ ПМИИИ/0320-05-20/2020, Факултет за пословне студије и право, Београд; „*In the spirit of Olympism*“ Research Interdisciplinary Project, Број: FP ДН/ИМТ/0616-0618/2016-2018, Факултет за пословне студије и право, Београд; „*New business tendencies*“, No.: IP1-03/09-29/12-2018. Research Interdisciplinary Project, Faculty of Business Economics and Entrepreneurship, Belgrade. Члан уређивачког одбора тематске монографије „*Legal position of the Ombudsman in transition countries – between the need and the process of overnorm*“, ур.проф. др Жељко Симић, издавач Факултет за пословне студије и право у сарадњи са Заштитником грађана РС; Члан организационог одбора међународне научне конференције „Страдање Срба, Јевреја, Рома и осталих на територији бивше Југославије“ 2020, Факултет за пословне студије и право Универзитета „Унион – Никола Тесла“, Музеј жртава геноцида Београд. 2020

2.1. Објављени радови до пријаве докторске дисертације

1. **Међународни нормативни и институционални антикорупцијски стандарди значајни за Србију**, Међународна научна конференција LEMiMA 2017, Факултет за пословне студије и право & Факултет за стратешки и оперативни менаџмент, Београд, 2017
2. **Транснационални организовани криминал – међународни и регионални механизми сузбијања**, Међународна научна конференција ANTiM 2018, Факултет за стратешки и оперативни менаџмент & Факултет за пословне студије и право, Београд, 2018
3. **Европски судски систем заштите појединаца**, *Зборник радова - Интернационални Универзитет Травник*, Травник (БиХ), 2013
4. **Праћење иновација у праву - ulaganje u budućnost**, Knowledge: International Journal Scientific and applicative papers, Institut of knowledge management, Skoplje (Republika Makedonija), vol.1.No.1-2, 2014
5. **Владавина права кроз поштовање Устава и примјену принципа уставности и законитости**, *Правна ријеч*, Удружење правника Републике Српске, бр.14, Бања Лука (БиХ), 2014
6. **Хец фондови - да ли нове законске мере угрожавају њихово функционисање?**, Економика, Часопис за економску теорију и праксу Ниш, vol.1.No. 1, Друштво економиста, Друштво рачуноводствених и финансијских радника, Друштво за маркетинг региона, Ниш, 2012
7. **Growing importance of legal patent protection**, *International journal of economics and law*, ISSN 2217-5504, vol. 2, no. 5, Belgrade, 2012.
8. **Dušan's Code - the act constitutional nature and foundation of the Serbian state**, *International journal of economics and law*, ISSN 2217-5504, vol. 5, br. 13, Belgrade, 2015.
9. **Starting principles of organization and governance of sport in international framework**, *Наукоемкие технологии и инновации (21 научные чтения): Юбилейная Международная научно-практическая конференция, посвященная 60-летию БГТУ им.ВГ. Шухова: сборник докладов Часть 7 Белгород 9-10 октября 2014 г.*, Министерство образования и науки Российской Федерации: Министарство строительства и жилищно-коммунального хозяйства РФ: Российская академия архитектуры и строительных наук: Ассоциация строительных вузов: Национальное объединение строителей: Правительство Белгородской области: Белгородский государственный технологический университет им. В.Г. Шухова, Белгород (Руска Федерација), 2014
10. **Правно - политички аспекти колективне безбедности**, РАДОСАВЉЕВИЋ, Живота (ур.), Научна конференција LEMiMA 2015, *Зборник радова. Књ. 3*. Факултет за пословне студије и право; Факултет за стратешки и оперативни менаџмент, Београд, 2015.
11. **Forms, structure and reform of local government in Republic of Serbian**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol.1*. Faculty of Business Studies and Law: = Fakultet za poslovne studije i pravo - FPSP: Faculty for Strategic and Operational Management: = Fakultet za strateški i operativni menadžment - FSOM, Belgrade, 2014

12. **Civil right to decision making in Serbia-modern way to local self-government**, РАДОСАВЉЕВИЋ, Живота (ur.). *Proceedings. Vol. 1.* Faculty for Education of the Executives, Novi Sad, 2013
13. **International legal aspects of sovereignty in modern age - limiting factors**, РАДОСАВЉЕВИЋ, Живота (ur.). *Proceedings. Vol. 3.* Faculty for Education of the Executives, Novi Sad, 2013
14. **Current trends of financial supervision development**, У: *Актуалне проблеме економског развоја : сборник доклада Међународна научно-практичка конференција. Част 1.* Белгород: Министерство образовања и науке РФ: Белгородски државни технолошки универзитет им. Б.Г. Шухова: Институт економије и менаџмента, Белгород (Руска Федерација), 2012
15. **High technology financial surveillance - response to stock exchange manipulation**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol 1.* Novi Sad: University of Business Academy, Faculty for Education of the Executives: = Fakultet za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće poslove FORKUP, Novi Sad, 2012
16. **Uticaј међународних споразума на национално законодавство: transport opasnog tereta**, Transport of dangerous goods = impact of international agreements on national legislation. ВУЧЕНОВИЋ, Војислав (ур.), РАДОСАВЉЕВИЋ, Милан (ур.), СОЛОВЈОВ, Вјачеслав (ур.). *Зборник радова = A Collection of Papers.* Београд: Научно-стручно друштво за заштиту животне средине Ecologica: Факултет за стратешки и оперативни менаџмент, Нови Сад, 2011
17. **Правна и друштвена одговорност актера еколошке катастрофе у Мексичком заливу**, ВУЧЕНОВИЋ, Војислав (ур.), РАДОСАВЉЕВИЋ, Милан (ур.), СОЛОВЈОВ, Вјачеслав (ур.). *Зборник радова = A Collection of Papers.* Београд: Научно-стручно друштво за заштиту животне средине Ecologica: Факултет за стратешки и оперативни менаџмент, Нови Сад, 2011
18. **Заштита цивилног становништва у оружаним сукобима - међународноправна решења и примена**, РАДОСАВЉЕВИЋ, Живота (ур.), СОЛОВЈОВ, Вјечеслав (ур.), АРСЕНИЈЕВИЋ, Оља (ур.). *Зборник радова.* Факултет за пословне студије и право: Факултет за стратешки и оперативни менаџмент Универзитета "Унион - Никола Тесла", Београд, 2017
19. **Људска права треће генерације**, Прва међународна конференција "Холокауст над Србима, Јеврејима и Ромима у Другом светском рату", Београд, 27. јануар 2014. ВУЧЕНОВИЋ, Војислав (ур.), СОЛОВЈОВ, Вјечеслав (ур.), DÉRSEREGÉLY, Edit (ур.). *Зборник радова = Proceedings.* Београд: Факултет за пословне студије и право: Факултет за стратешки и оперативни менаџмент, Београд, 2014
20. **Growing Importance of Legal Patent Protection**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol 1.* Novi Sad: University of Business Academy, Faculty for Education of the Executives: = Fakultet za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće poslove FORKUP, 2012
21. **Европска унија - процес интеграције и елементи државности**, *Зборник радова.* Независни универзитет, Бања Лука (БиХ), 2011
22. **Управление ризиком процентной ставки и инструменти заштите**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol. 2.* Faculty for Education of the Executives, Novi Sad, 2011

23. **The Lisbon Treaty: Institutional changes and unique values**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol. 2.* Faculty for Education of the Executives, Novi Sad, 2011
24. **Европски суд за људска права - наднационална институција заштите људских права**, КАЛИНИЋ, Зоран (ур.). *Међународна конференција Људска права и слободе: зборник радова.* Независни универзитет, Бања Лука (БиХ), 2010
25. **Usage of information systems in justice**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol 2.* University of Business Academy, Faculty for Education of the Executives: = Fakultet za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće poslove FORKUP, Novi Sad, 2010
26. **The sources of recent international financial crisis and role of financial regulation - comparative study with Serbian financial markets**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol 1.* Faculty for Education of the Executives: = Fakultet za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće kadrove - FORKUP, Novi Sad, 2009
27. **Protection of small (in minority) shareholders**, RADOSAVLJEVIĆ, Života (ur.). *Proceedings. Vol 2.* Faculty for Education of the Executives: = Fakultet za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće kadrove - FORKUP, Novi Sad, 2009
28. **Правни, политички и морални аспекти примене Терезинске декларације**, РАДОСАВЉЕВИЋ, Живота (ур.), СОЛОВЈОВ, Вјекослав (ур.), АРСЕНИЈЕВИЋ, Оља (ур.). *Зборник апстраката.* Факултет за пословне студије: Факултет за стратешки и оперативни менаџмент Универзитета -Унион " Никола Тесла, Београд, 2018
29. **Функционисање парламента у Босни и Херцеговини**, Сварог бр.14, Независни Универзитет, Бања Лука (БиХ), 2017
30. **Заштита жена жртава породичног и партнерског насиља у Србији**, VII Годишња конференција Виктимолошког друштва Србије “Жене између безбедности, људских права и слободе: локални и глобални контекст“, ВДС, Београд, 2017.

2.2. Објављени радови након пријаве докторске дисертације

1. **Значај институција Европске уније у сузбијању еколошког криминала**, Екологика бр.98/2020, Научно стручно друштво за заштиту животне средине, Београд
2. **Sport as a factor of prevention of the delinquent behaviour of the youth** – поглавље у међународној монографији ФПСП, уредник проф. др Едита Кастратовић
3. **Центар за спровођење закона у Југоисточној Европи као део регионалне иницијативе ЕУ**, МНК „Лемима“ 2019, Факултет за пословне студије и право, Београд
4. **Егмонт група – међународна регулаторна асоцијација финансијско-обавештајних служби за спречавање прања новца**, Међународна научна –практична интернет конференција, Киевски национални економски универзитет, Киев, 2019
5. **Крај XX stoleћа као почетак краја међународног јавног права: агресија на СР Југославију**, Међународни научни скуп „Да се вечно памти НАТО агресија на СРЈ“, Факултет за пословне студије и право Београд, Факултет за информационе технологије и инжењерство Београд, Институт за српску културу Приштина-Лепосавић, 2020

6. **Либор (Ибор) транзиција и импликације на српски банкарски сектор**, МНК „Лемима“ 2019, Факултет за пословне студије и право, Београд
7. **Породична медијација у Центрима за социјални рад – поглавље у монографији Предности медијације као алтернативног облика решавања спорова**, Факултет за пословне студије и право, Београд, 2018
8. **Медији и мигрантска криза**, Први међународн и научни скуп Безбедност и медији у кризним ситуацијама, Београд, Факултет за пословне студије и право Београд, Факултет за информационе технологије и инжењерство Београд, 2019
9. **Бугарски злочини у Моравској војно-инспекцијској области и процес насилне асимилације у Првом светском рату**, МНК „Страдање Срба, Јевереја, Рома и осталих на територији бивше Југославије“, Факултет за пословне студије и право Београд, Факултет за информационе технологије и инжењерство Београд, Музеј жртава геноцида Београд, 2020
10. **Сузбијање прања новца као делатности транснационалног организованог криминала**, Међународна научна конференција “Актуелни проблеми економског развоја”, Белгородски државни технолошки универзитет Шухов, Факултет за економију и менаџмент, Белгород (Руска Федерација), 2018.

На основу наведеног, можемо закључити да библиографске референце Владана Станковића указују на дугогодишњи научни рад не само у областима везаним за право у Европској унији, већ и у другим областима које су на посредан начин везане за област докторске дисертације.

Објављени радови у релевантним међународним часописима, као и учешће на научним скуповима, недвосмислено указују на способност кандидата да стечена практична искуства претвори у адекватне теоријске поставке и да на тај начин даје допринос постојећем научном фонду, везаном за институционалне механизме ЕУ у супротстављању организованом криминалу.

3. Испоштованост процедура за одбрану дисертације

На основу релевантних чињеница везаних за поштовање дефинисаних одлука и процедуру јавне одбране докторске дисертације, утврђено је да су исте испоштоване, укључујући то да је дисертација урађена и да је ментору, односно Комисији достављена након што је протекло годину и по дана од добијања сагласности Сената Универзитета. Поред тога, кандидат је од давања сагласности за израду дисертације до њеног завршетка објавио предвиђен број радова у релевантним домаћим и међународним часописима и реализовао планирано истраживање везно за институционалне механизме сузбијања организованог криминала у Европској унији и обавезе Републике Србије у процесу придруживања.

4. Предмет и полазишта у истраживању

Сагласно одредбама Лисабонског уговора из 2009. године, Европска унија представља простор слободе, безбедности и правде, али и простор на коме су уклоњене контроле на границама између држава чланица. Једна од последица тога у пракси је и пораст прекограничног криминала. Посебна способност криминалних организација да се прошире изван националних граница, олакшаних укидањем ограничавања кретања људи и робе унутар ЕУ, постепено је утицала и на смањење традиционалног националног ауторитета у том домену.

Суочена са повећаном опасношћу од организованог криминала, Европска унија је крајем XX века започела са интензивнијим усвајањем бројних докумената која су утицали на креирање међународноправног оквира реаговања на организовани криминал. Са проблемом организованог криминала Европска заједница/Европска унија се суочава још од свог оснивања средином прошлог века. Постављање институција Европске уније према овом феномену огледа се у интегрисаном приступу у борби против организованог криминалитета, од превенције до конкретног спровођења закона, укључујући сарадњу држава чланица, нарочито националних служби за спровођење закона, размену информација, рад заједничких радних група и слично. У том смислу, најзначајнију улогу има правни оквир Европске уније против организованог криминалитета. Са аспекта супротстављања организованом криминалу, ЕУ је несумњиво предводник у развоју свеобухватног кривично правног реаговања на организовани криминал, што значи да је путем својих инструмената у великој мери допринела и глобалној борби против организованог криминалитета. У том смислу, усвојени су многи стандарди и правци деловања, посебно с циљем усаглашавања међународног оквира и хармонизације правних прописа земаља чланица Европске уније у борби против организованог криминала.

С тим у вези, одредба организоване криминалне групе усвојена у оквиру Заједничке акције о кажњавању чланства у криминалној организацији у државама чланицима Европске уније од 1998. године, у великој мери је утицала на одређење овог појма у међународној Палермо конвенцији. Иако је била оспоравана обавезујућа снага Заједничких акција, у питању је први важнији покушај усклађивања правног система Европске уније у области сузбијања организованог криминала. Поред наведеног, важно је поменути и Оквирну одлуку Европског савета о борби против организованог криминала из 2008. године која је имала за циљ да правно обавезе и унапреди заједнички потенцијал Уније и држава чланица у циљу борбе против транснационалног криминала. Њено основно обележје је утврђивање прихватљивог оквира криминализације учешћа у криминалној организацији, које одражава заједнички приступ између Европске уније и међународних организација у циљу развоја глобалних стандарда борбе против организованог криминала.

Наредни кораци Европске уније у супротстављању организованом криминалу везани су за Лисабонски уговор ЕУ из 2009. године, који је створио услове за хармонизацију националних законодавстава у области кривичног права, укључујући и сузбијање организованог криминала. Наредни приоритети Уније у борби против организованог криминала одређени су Стокхолским програмом и Акционим планом из 2010. године, који

се односе на сарадњу унутар Европске уније по питањима правосуђа, безбедности и заштите грађанских права и узајамних признавања судских одлука. Овим програмом се, поред осталог, препоручује развој Стратегије унутрашње безбедности у циљу борбе против организованог криминала и тероризма, те побољшање полицијске и парвосудне сарадње држава чланица, са посебним акцентом на борбу против прекограничног криминала.

Веома је значајна и Резолуција Европског парламента из 2013. године о организованом криминалу, у којој се наводи да организовани криминал и корупција представљају озбиљну претњу привреди Европске уније, с обзиром да се приходи и могућност инфилтрације криминалних организација значајно повећавају јер делују у многим секторима, показујући све већу усмереност поред незаконитих и на законите делатности. Овом Резолуцијом се захтева и покретање европског акционог плана против организованог криминала, корупције и прања новца, који би садржао законодавне и позитивне мере усмерене на ефикасну борбу против ових криминалних појава. Такође се од држава чланица захтева да имплементирају у своје национално законодавство све постојеће правне инструменте Европске уније и других међународних организација у супротстављању организованом криминалу.

Посебну важност за државе чланице ЕУ у њиховој борби против организованог криминала имају активности Савета Европе. Наиме, ова регионална организација одређује приступ супротстављању организованом криминалу успостављањем стандарда у виду конвенција, резолуција и других докумената, као и праћењем њихове примене у националним законодавствима. Савет Европе подржава државе у спровођењу европских и међународних стандарда против организованог криминала, те имплементацији препорука надзорних тела кроз различите пројекте техничке сарадње. Поред тога, у оквиру Савета функционише Европски комитет за проблеме криминала, којем је од стране Комитета министара поверена одговорност за надгледање и координацију активности Савета у области спречавања и контроле криминала. Овај комитет идентификује приоритете међународне правне сарадње и даје предлоге Комитету министара о активностима у области кривичног права и кривичног поступка и разрађује конвенције, препоруке и извештаје.

Треба поменути и дугу листу докумената усвојених од стране Савета Европе, која започиње Европском конвенцијом о екстрадицији из 1957. године и Европском конвенцијом о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима из 1959. године. Са аспекта организованог криминала значајна је и Конвенција о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма из 2005. године, чији су предмет питања одузимања криминалом стечене добити која може бити употребљена за финансирање тероризма. Значајне су и Конвенција о високотехнолошком криминалу, Конвенција о прању, трагању, привременом одузимању и одузимању прихода стеченог кривичним делом, Конвенција о борби против трговине људским бићима, Конвенција о заштити деце од сексуалне експлоатације и сексуалног злостављања, Кривичноправна конвенција о корупцији и друге. Без посебног улажења у анализу наведених и каснијих докумената Савета Европе, од кључног значаја за супротстављање организованом криминалу су они који се односе на сузбијање прања новца, кријумчарења

наркотика, високотехнолошког криминала и трговине људима. Попут осталих, и наведене конвенције имају примарни задатак да олакшају међународну сарадњу и узајамну помоћ у откривању извршилаца кривичних дела организованог криминала.

На простору Европске уније, а у циљу адекватног одговора на криминал уопште, а нарочито на онај са елементом организованости, успостављене су различите организације и институције, од који су најзначајнији Европол, Европска агенција за правосудну сарадњу, Европска мрежа за превенцију криминала, Европски центар за контролу дрога и зависности од дрога, Европска агенција за сигурност мрежа и података, Европска агенција за оперативно управљање спољним границама држава чланица ЕУ и друге.

У борби против организованог криминала на простору Европске уније посебан значај има Европол, основан 1995. године. У његовој надлежности су координација и спровођење посебних истрага коју воде органи држава чланица, повећање нивоа стручности у функцији помоћи чланицама приликом вођења истрага о организованом криминалу и успостављање контаката са тужиоцима и истражитељима специјализованим за борбу против организованог криминала. У својој релативно краткој историји, Европол је реформисан и прилагођаван актуелним потребама, али је остала његова суштина као европског правног центра за подршку прикупљању, размени и анализи информација о прекограничном криминалу који је усмерен на две или више држава чланица. Иако му је проширен мандат са „организованог“ на „озбиљан криминал“, промене које су након тога уследиле нису утицале на природу мисије Европола, који је остао центар за подршку спровођењу права, али без овлашћења за примену принудних мера. Наиме, Европол није оперативно тело које има полицијске ингеренције, већ се његове надлежности везују првенствено за координацију између различитих полицијских служби држава чланица, те других националних агенција, организација или јединица које су надлежне за сузбијање криминалитета и гоњење извршилаца кривичних дела.

Eurojust или јединица Европске уније за правосудну сарадању је специјализована организација која има за циљ јачање правосудне сарадње држава чланица у борби против организованог криминала. Основан је одлуком Европског савета и почео је са радом фебруара 2002. године. Задаци јединице Eurojust одређени су тројако, те подразумевају олакшавање координације између националних органа јавних тужилаштва, помагање у кривичним истрагама у предметима тешког прекограничног, а нарочито организованог криминала, као и сарадњу са Европском судском мрежом, нарочито ради олакшавања извршења и поступања по захтевима за кривичноправну помоћ и захтевима за екстрадицију осумњичених или осуђених лица. По својој суштини, Eurojust представља европско тело са примарним задатком да координира све процесне радње кривичног прогона код тешких облика криминала које спроводе надлежни правосудни органи држава чланица, али и да олакша и поједностављује поступак кривичноправне помоћи и изручења између држава чланица.

У протеклом периоду су унутар Европске уније имплементиране обимне мере на спречавању трговине људима и контроли илегалних миграција, захваљујући пре свега технолошком напретку, чвршћој сарадњи полицијских тела, размени информација те

стварању заједничких база података. Тежиште је стављено на развој оперативних способности, оснивање нових агенција, као и на проширивање подручја рада у поменутиим доменима, унапређење постојећих система и успостављање и креирање нових решења. Суочавање са нарастањем и иновирањем начина деловања организованог криминала и појачана потреба заштите финансијских интереса држава чланица Уније, резултирали су идејом о успостављању кривичноправне заштите финансијских интереса ЕУ и оснивањем канцеларије Европског јавног тужиоца. Уопштено посматрано, Европска унија је у протеклом периоду стално дограђивала и унапређивала нормативни и организациони аспект супротстављања организованом криминалу на простору земаља чланица. На нивоу Уније, сузбијање организованог криминала одвија се на различите начине. Пре свега, веома је изражено учешће ЕУ у изради међународних докумената везаних за супротстављање организованом криминалу. Истовремено, усвајање међународних докумената иницира хармонизацију националних законодавства у овој области. Поред тога, борба против организованог криминала захтева наднационалан приступ, који је неопходан и пожељан. С тим у вези, важно место припада и сарадњи држава Уније кроз различите механизме и инструменте, при чему посебно место имају Европол и Савет Европе, као и одређени број агенција преко којих се остварује сарадња на наднационалном нивоу.

Када је реч о организованом криминалу на простору Европске уније, треба напоменути да је актуелна Безбедносна агенда за период 2015 до 2020. године поред тероризма препознала и организовани и високотехнолошки криминал као једну од три најважније претње безбедности, које уједно представљају и најважније приоритете којима се треба бавити. С обзиром на специфичност ових претњи, првенствено чињеницу да не познају државне границе, јасна је потреба координисаних акција на нивоу Европске уније.

Анализе досадашњих научних радова и сазнања недвосмислено указују да област супротстављања организованом криминалу на простору Европске уније, односно достигнућа, ограничења, изазови и перспективе у том подручју, није систематски обрађивана са научног аспекта. Досадашња научна сазнања о проблему организованог криминала у оквиру ЕУ углавном су се задржавала на појмовном одређењу, без улажења у потпуније нормативно сагледавање на нивоу Уније. Поред тога, уочљив је и недостатак у изучавању организационог аспекта сузбијања овог феномена. Чињеница је и да се о појединим облицима испољавања организованог криминала (нпр. трговина људима и илегалне миграције) расправља тек када те претње достигну већи степен опасности за државе чланице Европске уније.

На основу свега наведеног, у најкраћем можемо закључити да је предмет овог истраживања одговор Европске уније на проблем организованог криминала са нормативног и институционалног аспекта и обавезе Републике Србије у процесу придруживања.

4. Остварени циљеви

Циљеви који су постављени кроз пријаву докторске дисертације, под насловом: „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања“, остварени су у потпуности, што се може закључити кроз анализу научних и друштвених циљева.

4.1. Научни циљеви

Научни циљ истраживања је систематизација постојећих научних сазнања везаних за организовани криминал на простору Европске уније, као и за одговор држава чланица и институција Уније у целини на све веће испољавање овог феномена. То је претпостављало појмовно одређење и класификацију везану за организовани криминал као и анализу начина деловања ЕУ у супротстављању том феномену. Полазећи од сложености предмета истраживања, основни научни циљеви који су предметним истраживањем постигнути су научна дескрипција, научна класификација и научно објашњење са елементима научног предвиђања. Научна дескрипција била је везана за питања организованог криминала, карактеристике и облике испољавања савременог организованог криминала, носиоце криминалне делатности, друштвене околности које доприносе његовом испољавању, доминантне моделе криминалног организовања и слично. С друге стране, дескрипција је неопходна како са аспекта утврђивања облика и начина супротстављања организованом криминалу на простору ЕУ, тако и у циљу одређивања чинилаца значајних за извођење будућих процена деловања организованог криминала на овом простору.

Научна класификација у истраживању обухватила је разврставање најважнијих елемената криминалног организовања, облика и начина супротстављања овом феномену на простору Европске уније у класификационе класе између којих постоје одређене релације. Научно објашњење је остварено кроз експликацију узрочно-последичне везе између облика испољавања организованог криминала и чинилаца који посебно доприносе да Европска унија буде значајно угрожена деловањем различитих криминалних група. Да би се достигао овај ниво научног сазнања, анализирани и објашњени су међусобне везе између облика испољавања организованог криминала и специфичности Уније као наднационалне творевине, њен геополитички положај, економско и политичко уређење и друго, а што је од значаја за Републику Србију.

4.2. Друштвени циљеви

Са друштвеног аспекта спроведено истраживање има вишеструки значај за различите институције у Републици Србији. У том смислу, научна сазнања до којих се дошло током истраживања могу бити од значаја за даље процесе усклађивања националног законодавства са Европском унијом у процесу приступања ЕУ. С друге стране, проблематика организованог криминала је значајна и за државне институције које се баве проблемима безбедности и непосредније сузбијањем организованог криминала. Поред тога, добијена сазнања указују на потребу редефинисања, прецизирања и осавремењивања актуелне праксе супротстављања организованом криминалу.

5. Методологија истраживања и хипотезе

Начин истраживања и избор метода одређени су дефинисаним проблемом истраживања, теоријским и операционализованим предметом истраживања, претпостављеном хипотетичком основом и комплексношћу предмета истраживања. Истраживање сложеног феномена је нужно наметнуло мултиметодски приступ и захтевало комплементарну анализу доступних и новостворених извора података. Реч је о доминантно квалитативном истраживачком приступу, а недовољна теоријска изграђеност је условила претежно експлораторну природу успостављених истраживачких захтева.

Дефинисани предмет истраживања захтевао је употребу одговарајућих научних метода којима ће бити обухваћени сви релевантни извори сазнања. За ваљану и обухватну анализу предмета истраживања било је неопходно користити различите методе и теоријска знања из више научних дисциплина. Због комплексности проучаваног феномена, у раду су анализирани подаци из различитих извора. Базична искуствена евиденција је креирана из постојећих извора података:

- научних и стручних радова који се, посредно или непосредно, баве проблемом организованог криминала;
- научних и стручних истраживачких пројеката из ове области;
- позитивноправних прописа (ЕУ, националних, регионалних и међународних);
- институционалних извора (докумената ЕУ и Савета Европе, статистичких извештаја, докумената из архива државних институција, евиденције невладиних организација, извештаја осталих релевантних институција);
- међународних докумената, конвенција, протокола, међународних уговора и других аката, који су директно или индиректно везани за проблеме националне, регионалне и глобалне безбедности.

5.1. Коришћене научне методе

Током истраживања је, пре свега путем метода анализе садржаја различитих облика комуникација, стварана искуствена грађа релевантна за извођење закључака о испитиваној појави. У циљу постизања што већег степена поузданости и обухватности, ово истраживање је обухватило како анализу различитих извора података, тако и комплементарно коришћење различитих истраживачких метода:

1. преглед научне и стручне литературе,
2. анализа правних докумената,
3. метод секундарне анализе,
4. статистички метод и
5. компаративне методе.

Преглед литературе представља метод којим се на систематичан и објективан начин долази до постојећих сазнања, резултата и налаза о предмету истраживања остварених у одговарајућим научним дисциплинама. Применом овог метода дошло се до релевантних сазнања о различитим теоријским становиштима и приступима у проучаваној области и постојећим научним знањима о предмету истраживања. За потребе конципирања овог

истраживања претежно су коришћена и анализирана инострана литература и истраживачка искуства (велики број стручних књига, монографија, студија, приручника и чланака).

Анализа правних докумената у овом истраживању обухватила је примену правно-догматског и нормативног метода. Правно-догматски метод коришћен је за научну обраду нормативних садржаја. Њиме се тумачила садржина правних норми у циљу сазнавања правог значења језичко-логичких симбола којима су оне изражене. Применом овог метода правне науке анализирани су прописи Европске уније, као и релевантни закони држава чланица ЕУ и других земаља којима се уређује материја везана за сузбијање организованог криминала. Нормативни метод је коришћен за научну анализу правних система и његовом применом се изграђују основни правни појмови и утврђују њихове међусобне везе. Овај метод је коришћен приликом обраде, анализе и синтезе правних појмова. Бројни међународни, регионални и национални документи, креирани у различите сврхе, послужили су као извори сазнања о организованом криминалу и начинима супротстављања у оквиру Европске уније. С тим у вези, методом секундарне анализе анализирани су доступне архивирани базе података из до сада спроведених научних истраживања, објављених анализа, извештаја, текстова у медијима и друге документарне грађе.

Анализа докумената је незаобилазан метод прикупљања података у реализацији истраживања, посебно имајући у виду ограничене временске, кадровске и материјалне ресурсе. Примењивана је квалитативна (нефреквенцијска) анализа, која подразумева откривање оних значења, које је аутор документа желео да саопшти, и то ослањајући се у првом реду на контекст исказаног садржаја. Такође, овом методом анализирана је регулатива на нивоу Европске уније.

С обзиром на специфичност теме, у раду је коришћена метода интервјуа или научног разговора са експертима у области организованог криминала, међународне полицијске сарадње и законодавства ЕУ и Републике Србије у овој области. С тим у вези, обављен је научни разговор са експертима из научних установа као што су Криминалистичко-полицијска академија и Факултет безбедности, као и из државних органа којима је додељена у надлежност борба против организованог криминала и међународне полицијске сарадње, као што су Сектор за међународну сарадњу ЕУ и планирање, Служба за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције МУП-а Републике Србије. Усмереним интервјуом обухваћен је целокупан садржај предмета истраживања.

5.2. Хипотезе

Истраживање на тему „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања“ пошло је од следећег хипотетичког оквира:

Генерална хипотеза

Европска унија перманентно прилагођава нормативни и институционални оквир праћењу трендова организованог криминала на простору Уније, истовремено изграђујући мрежу субјеката усмерених на супротстављање организованом криминалу, што је од посебног значаја за Републику Србију у процесу прикључења ЕУ.

Сprovedено теоријско и емпиријско истраживање је потврдило генералну хипотезу и показало да супротстављање организованом криминалу све више добија на значају, о чему сведочи и перманентни развој институционалних решења у овој области. Уочљиво је да је историја политике у овом сегменту била непосредно повезана са различитим визијама будућности Уније у разним областима изван организованог криминала у ужем значењу. Испреплетаност и повезаност политике Европске уније о организованом криминалу најбоље се уочава кроз развој Уговора о ЕУ који су, између осталог, доносили и значајне измене у овом сегменту. Деловање Европске уније на том плану се одвија на два начина, и то учешћем у изради међународних докумената којима се третира организовани криминал и кроз усклађивање првенствено кривичног националног законодавства унутар Уније. Хармонизација законодавства има посебан значај, јер се на тај начин реализује приближавање националних правних оквира и доприноси ефикаснијем сузбијању организованог криминала, нарочито у оним државама чији законодавни оквир у тој области није адекватно успостављен. Измене које су уведене Лисабонским уговором, несумњиво су дале потребни допринос хармонизацији кривичног законодавства у оквиру Европске уније, јер је евидентно да раније усвојене конвенције и оквирне одлуке нису биле најприкладније средство за постизање усклађеног правног оквира. Република Србија је исказала опредељење за чланство у Унији као свој спољнополитички циљ, те сходно томе има вишеструки интерес за учешће у имплементацији нормативног оквира и успостављање адекватне сарадње са институцијама ЕУ. Поред остваривања пуноправног чланства у Европској унији, евидентан разлог таквом опредељењу је и присуство организованог криминала на нашим просторима, чиме се остварују и најзначајнији интереси Републике Србије у овом сегменту.

Прва посебна хипотеза

Адекватна регулатива и развијање институционалних механизма на нивоу Европске уније доприносе ефикаснијем сузбијању организованог криминала на територији држава чланица ЕУ и ширем европском простору.

Сprovedено теоријско и емпиријско истраживање потврдило је прву посебну хипотезу по којој Европска унија представља лидера у развоју свеобухватног правног реаговања на организовани криминалитет. ЕУ је коришћењем својих инструмената остварила значајан утицај и допринела ефикаснијој међународној борби против организованог криминала. У оквиру Уније су усвојени многи стандарди и правци деловања, нарочито у циљу усаглашавања међународног оквира и хармонизације националних законодавстава држава чланица у борби против организованог криминала. Развој нормативног оквира Уније се развијао од давања препорука државама чланицама до

у свајања одлука које су имале обавезујући карактер. Поред тога, у оквиру Европске уније су успостављени вишегодишњи циклуси политика с циљем обезбеђивања ефикасне сарадње између држава чланица, агенција за спровођење закона, институција и агенција ЕУ и осталих релевантних партнера у вези са супротстављањем тешком и транснационалном организованом криминалитету. Европска унија посебну пажњу посвећује заштити својих финансијских интереса, због чега је то посебно значајна област сарадње међу државама чланицама. С тим у вези, значајно је реаговање Уније на појаве прања новца, изражено кроз велики број директива, одлука и акција које имају утицај и на државе чланице. Основни циљ таквог деловња ЕУ је подстицање одлучније борбе против прања новца и финансирања тероризма. За постизање наведених циљева неопходна је свеобухватна сарадња међу државама чланицама, као и успостављање одговарајућег институционалног оквира са адекватним овлашћењима.

Друга посебна хипотеза

Организовани криминал на простору ЕУ одликује се великом разноликошћу криминалних активности, које између осталог карактерише и употреба савремених технологија у стварању илегалне добити.

На основу обављеног истраживања потврђена је и друга посебна хипотеза да се организовани криминал изразито брзо развија и у доба савремене технологије, при чему је главна покретачка снага финансијска добит, без обзира на начин остварења. Утврђујући друштвене потребе и начине на који се може остварити профит, криминалне групе брзо испоручују робу и услуге (укључујући оне забрањене) које недостају тржишту. Интернет и технолошке иновације су увелико променили утицај географских околности на криминал. Савремене криминалне групе немају територијалних ограничења као што су то имале у прошлости. На трендове организованог криминала у Европској унији битно утичу и геополитички фактори. С друге стране, међународни споразуми, као што су визна либерализација, Шенгенски споразум и споразуми о слободној трговини олакшавају превоз илегалне робе, трговину људима и незаконите миграције. Подручја нових интернетских платформи и нетрадиционалних система преноса новца често нису законом у довољној мери регулисана, због чега се те активности одвијају на ивици легалности. Криминалне групе ангажоване на великом прању новца користе различите софистициране и иновативне шеме. Између осталог, врше злоупотребе банкарских система отварајући нове рачуне и стварајући преносне ланце између покривених предузећа и оф-шор компанија.

Трећа посебна хипотеза

Република Србија и Европска унија имају обострани интерес за унапређење сарадње у области сузбијања организованог криминала.

На основу обављеног теоријског и емпиријског истраживања потврђена је и трећа посебна хипотеза да је повећана сарадња по питањима унутрашње безбедности уско повезана и са борбом против организованог криминала било једно од главних питања у европским интеграцијама у последње две деценије. Заједничко деловање на

супротстављању организованом криминалу представља одраз сложеног стања у овој области, при чему ЕУ има посебан значај првенствено у нормативној и институционалној сарадњи. Када се ради о односу Републике Србије и Европске уније, њихова сарадња се остварује на основу вишеструких интереса. Република Србија је, као и остале државе у у окружењу, суочена са деловањем организованих криминалних група које немају само национални карактер. С друге стране, геостратешки положај је учинио Србију делом «Балканске руте» илегалне трговине која има крајње одредиште према државама чланицама ЕУ. Поред тога, спољнополитичко опредељење Републике Србије и процес преговора за пуноправно чланство у ЕУ захтева, између осталог, и достизање европских стандарда у области сузбијања организованог криминала. И за Европску унију је од интереса да Република Србија успостави свој национални оквир који би омогућио бржу размену информација и учинио ефикаснијом сарадњу у тој области. У том циљу Република Србија треба да изгради одговарајућу структуру, да имплементира искуства европских држава у истраживању и процесуирању организованог криминала, али и да учествује у заједничким истрагама, што је од посебног интереса и за Србију. Из свега наведеног пролизилази основни закључак да је успостављање сарадње одраз обостраног интереса ЕУ и Републике Србије у циљу ефикасније борбе против организованог криминала.

Четврта посебна хипотеза

Актуелни нормативни и организациони модел супротстављања организованом криминалу у Републици Србији је неопходно ускладити са Европском унијом, уз уважавање одређених специфичности нашег простора.

На основу обављеног истраживања потврђена је и трећа посебна хипотеза да је стицање статуса пуноправног члана ЕУ једно од стратешких опредељења Републике Србије, због чега је неопходно ускладити национално законодавство са правом Европске уније. То је по свом обиму и садржају најобухватнији задатак у овом процесу. С тим у вези, неопходна је пуна координација не само у изради законодавног оквира, већ и у припреми и реализацији промена на институционалном и организационом плану, при чему поједини субјекти (правосуђе и полиција) имају посебан значај. Република Србија је и потписница свих релевантних конвенција Уједињених нација и Савета Европе које се односе на супротстављање организованом криминалу, односно на сузбијање прања новца и финансирање тероризма. Република Србија је у протеклој деценији унапредила свој правни и институционални оквир за борбу против организованог криминала. Међутим, не може се оценити да је нормативни оквир у овој области у потпуности усклађен, при чему се као разлог може навести да Република Србија има дугу правну историју и традицију. Такође, треба напоменути да су поједини делови европског законодавства у Републици Србији регулисани посебним законима, што у многоме усложњава имплементирање прописа и стандарда ЕУ. С друге стране, бројне одредбе европског законодавства немају императивни карактер што даје слободу државама у избору могућег решења. Поред тога, поједина нормативна решења се односе искључиво на државе чланице Уније, па као такве нису применљиве на законодавство Републике Србије.

6. Кратак опис и садржај докторске дисертације

Докторска дисертација под насловом „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања“, састоји се, од следећих тематских области (поглавља), и то:

Уводни део

I Теоријско-методолошки оквир истраживања

II Општа разматрања о организованом криминалу у документима ЕУ

III Организациони аспект сузбијања организованог криминала на простору ЕУ

IV Облици испољавања организованог криминала у ЕУ

V Прање новца

VI Усклађеност законодавства Републике Србије са правним оквирима за борбу против организованог криминала у ЕУ

VII Резултати истраживања

Закључна разматрања

Литература

Дисертација је написана на 310 страница, прореда 1,0, фонта TimesNewRoman, са 641 цитираним фусотом, и одабраном литературом која је дата на крају рада од 393 наслова.

У *првом поглављу* дати су увод, предмет и полазишта у истраживању, остварени циљеви, методологија истраживања и хипотезе и концептуални приступ проблему истраживања.

Друго поглавље под називом „Општа разматрања о организованом криминалу у документима ЕУ“ обрађено је на 29 страница у оквиру кога је поред теоријских разматрања дат и историјски приказ развоја дефиниције организованог криминала у Европској унији. Поред тога, у овој целини рада приказани су најважнији програми, споразуми и одлуке ЕУ које се на различите начине баве проблематиком организованог криминала. Од Уговора ЕУ посебна пажња је посвећена Лисабонског споразуму који је од посебне важности за нормативни и институционални одговор Европске уније на организовани криминал. Посебна пажња је посвећена процесу хармонизације и приближавања кривичног законодавства држава чланица ЕУ у супротстављању организованом криминалу.

Треће поглавље рада под називом „Органи Европске Уније у супротстављању организованом криминалу“, на 42 странице анализира најважније субјекте којима је дата у надлежност борба против организованог криминала. С обзиром да ЕУ има развијен институционални оквир у борби против организованог криминала, у овом делу обухваћени су само најважнији органи. При томе су представљене њихове надлежности, организационе структуре као и успостављени облици међусобне сарадње. У овом делу рада је посебно анализиран пројекат Европског јавног тужилаштва као један од најновијих у овој области. Поред тога, за све анализирани институционалне субјекте дати су и њихови стратешки

планови из којих се може закључити о њиховим тежишним активностима у наредном периоду у борби против организованог криминала.

Четврто поглавље под називом „Облици испољавања организованог криминала у Европској унији“, на 58 страница се бави разматрањима везаним за поједине облике деловања организованих криминалних група на европском простору. Ова целина започиње разматрањима најважнијих фактора који доприносе испољавању организованог криминала са посебним акцентом на анализи поједних чинилаца, као што су географски положај, економске и историјске чиниоце, технолошке и социјалне промене и слично. Поред тога, у овом делу рада разматрају се наркокриминалитет, трговина људима и илегалне миграције, трговина људским органима и организовани криминал из угла нормативног и институционалног одговора ЕУ на наведне облике испољавања организованог криминала.

Пето поглавље под називом „Прање новца“ на 46 страница обухвата предметну тематику кроз неколико међусобно повезаних целина. То се првенствено односи на нормативни и институционални оквир спречавања прања новца и финансирања тероризма који је у Европској унији прилично развијен. У овој целини су анализирани уобичајени процеси прања новца, као и улога и значај офшор финансијских центара у овом облику организованог криминала. Поред тога, у овом делу су посебно анализирани поједини случајеви прања новца, као и однос процеса прања новца са финансирањем тероризма. На крају овог дела рада дата је и квантитативна анализа ризика од прања новца и финансирања тероризма за европске државе.

У шестом поглављу под називом „Усклађеност законодавства Републике Србије са правним оквиром за борбу против организованог криминала у Европској Унији“, кандидат је на 26 страница анализирао достигнути степен усклађености националног законодавства у процесу преговарања са ЕУ. С обзиром на чињеницу да и Република Србија има широк нормативни оквир којим је дефинисала борбу против организованог криминала, кандидат је анализирао најважније делове тог оквира, при чему полази од стратегијског приступа који су исказани различитим стратешким документима којима су дата основна опредељења Републике Србије у овој области.

Седмо поглавље на 60 страница обухвата анализу резултата спроведеног емпиријског истраживања. У овом делу рада дати су резултати спроведеног експертског разговора оствареним са 20 лица која се на одређен начин баве проблематиком организованог криминала и који су познаваоци ове проблематике. Експертски разговори вођени су на основу 26 питања која су усклађена и припремљена у складу са садржајем рада. Ово поглавље садржи и анализу квантитативних показатеља примарних истраживања везаних за најзаступљеније облике организованог криминала на простору Европске уније (нарко криминалитет, трговина људима, прање новца).

Последње поглавље рада садржи закључна разматрања која су у непосредном односу са хипотетичким оквиром истраживања. У овом делу рада анализирани су хипотезе које су одређене на почетку истраживања. То је резултирало њиховом потврдом на основу теоријских разматрања и спроведеног емпиријског истраживања.

7. Остварени научни допринос докторске дисертације

Научни допринос дисертације проистиче из циљева који се настоје постићи применом одговарајуће методологије и одабраног начина истраживања, уз коришћење свих доступних извора података. Чињеница је да проблематика супротстављања организованом криминалу у оквиру Европске уније међу домаћим теоретичарима до сада није истраживана, те да и у странијој литератури има веома мало радова који се на систематичнији начин баве нормативним и организационим аспектима поменуте теме. Један број до сада објављених радова страних аутора се бави веома уско одређеним питањима из поменуте области (међународне конвенције, Европол, илегалне миграције према Европи и слично).

Научни допринос дисертације огледа се у појмовном одређивању, класификацији и систематизовању садашњих научних сазнања која се тичу деловања носилаца организованог криминала на подручју земаља чланица Европске уније, те правних и организационих претпоставки за превенцију и сузбијање те делатности на нивоу ЕУ. Поред тога, научни допринос овог истраживања је научна дескрипција феномена организованог криминала, његових носилаца и видова деловања, окружења у коме организовани криминал настаје и функционише, нормативног и институционалног одговора Европске уније и држава чланица, те фактора који су релевантни за давање одговарајућих предикција.

Научни допринос дисертације је и научна класификација најважнијих појмова из ове области у класификационе класе, до чега се дошло кроз поступак истраживања. Анализом и објашњавањем узрочно-последичних веза између организованог криминалног деловања на простору ЕУ и специфичности Уније као једине савремене наднационалне творевине пар екселанс, постигнуто је научно сазнање на нивоу научног објашњења. Најзад, научни допринос дисертације се огледа у процењивању и прогностици организованог криминалног деловања на простору ЕУ у будућем периоду, начинима супротстављања таквом деловању на наднационалном и националним нивоима, те перспективама функционисања саме Европске уније, чиме се достиже ниво научног предвиђања.

Верификацијом постављених хипотеза, дисертација доприноси расветљавању недовољно познатих научних сазнања и продубљивању фонда научног знања по питањима која се дотичу безбедносних наука, међународног, кривичног и кривично-процесног права, криминологије, те науке о међународним односима. Резултати истраживања треба да представљају подстрек другим истраживачима да свестраније изучавају и из других аспеката сагледавају питања везана за организовани криминал, функционисање и будућност Европске уније, међународну полицијску сарадњу и преношење националних надлежности на наднационалне организације и њихова тела.

8. Литература која је коришћена у изради докторске дисертације

Кандидат је уз урађену докторску дисертацију под насловом: „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања” приложио референтну страну и домаћу литературу, која

је коришћена током израде докторске дисертације у виду 393 наслова, при чему страниј литератури припада преко 90% наслова. Поред тога, кандидат је у изради користио и референтне научне часописе у овој области, као и саопштења званичних органа и организација, законодавни оквир, стратегије и друго. Списак коришћене литературе је дат на крају саме дисертације, а због обимности овде се изоставља, како не би оптерећивао сам Извештај о оцени докторске дисертације.

Закључак

На основу свега претходно изложеног, а имајући у виду предмет и циљеве истраживања, актуелност и значај теме, теоријско-методолошке и хипотетичке оквире истраживања, оквирни садржај, те евидентан научни и друштвени допринос докторске дисертације, Комисија даје позитивну оцену урађене докторске дисертације и оцењује да је кандидат кроз објављене научне и стручне радове, као и пројекте, те током израде ове дисертације овладао методологијама и техникама истраживања и научног и логичког закључивања.

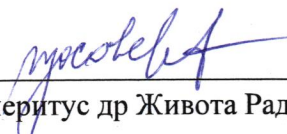
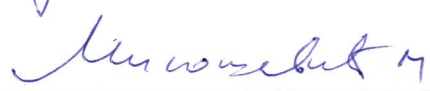

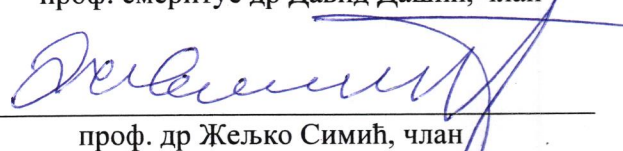
Имајући у виду наведено, Комисија са задовољством:

Предлаже:

Да Наставно-научно веће Факултета за пословне студије и право прихвати, а Сенат Универзитета „Унион - Никола Тесла” из Београда да сагласност на позитивну оцену урађене докторске дисертације кандидата Владана Станковића, под насловом: „Институционални механизми Европске уније у сузбијању организованог криминала и обавезе Републике Србије у процесу придруживања” и да одобри јавну одбрану пред истоименом Комисијом.

У Београду, мај 2020. године

КОМИСИЈА:

1. 
проф. емеритус др Живота Радосављевић, председник
2. 
проф. др Милан Милошевић, ментор
3. 
проф. емеритус др Давид Дашић, члан
4. 
проф. др Жељко Симић, члан